

MAANTEESÕIDUKID

**Mootorsõidukite ja haagisveokite mõõtmed
Terminid ja määratlused**

Road vehicles

Dimensions of motor vehicles and towed vehicles

Terms and definitions

EESTI STANDARDI EESSÕNA

Käesolev Eesti standard on rahvusvahelise standardi ISO 612:1978 "Road vehicles – Dimensions of motor vehicles and towed vehicles – Terms and definitions" ingliskeelse teksti identne tõlge eesti keelde.

Rahvusvahelise standardi ISO 612:1978 tõlkis inglise keelest eesti keelde Eesti Maaviljeluse Instituudi (EMVI) teadur tehnikakandidaat Väino Jõgeva. Tõlke korrigeeris ja eestikeelsed terminid töötas välja emeriitprofessor Aimu Reintam.

Käesoleva standardi kavandi ettevalmistamisel osalesid EMVI põllumajandustehnika katselabori teadurid ja insenerid.

Standardi eeldatavad kasutajad on asutused ja ettevõtted, mis tegelevad mootorsõidukite ja haagisveokite (haagiste) maaletoomise, turustamise ja seadistamisega.

Standard koostatakse esmakordselt. Selle kehtestamisega ei kaasne vajadus muuta või tühistada kehtivaid Eesti standardeid.

Standard on esitatud Eesti Standardikeskusele vastuvõtmiseks Eesti Maaviljeluse Instituudi poolt.

Standard on kinnitatud ja kasutusele võetud Eesti standardina EVS-ISO 612:2004 Eesti Standardikeskuse 24.08 2004 käskkirjaga nr 67.

This standard consists of the Estonian translation of the English text of the International Standard ISO 612:1978 "Road vehicles – Dimensions of motor vehicles and towed vehicles – Terms and definitions".

The International Standard ISO 612:1978 has the status of an Estonian National Standard.

SISUKORD

1	KÄSITLUSALA.....	1
2	RAKENDUSALA	1
3	VIITED.....	2
4	ÜLDIST.....	2
5	(SÕIDUKI) KESKPIKITASANDI MÄÄRATLUS	2
6	MOOTORSÕIDUKITE JA HAAGISVEOKITE (HAAGISTE) TERMINID JA MÄÄRATLUSED.....	3
6.1	Sõiduki pikkus.....	3
6.2	Sõiduki laius	4
6.3	Sõiduki kõrgus (koormamata).....	5
6.4	Teljevahe (pikibaas, baas)	5
6.5	Rööbe.....	6
6.6	Esiülend (esiotsa üleulatus).....	6
6.7	Tagaülend (tagaotsa üleulatus).....	7
6.8	Kliirens	7
6.9	Kaldteenurk (rambinurk).....	7
6.10	Esiülendinurk.....	7
6.11	Tagaülendinurk.....	8
6.12	Šassii kõrgus maapinnast (kaubaveokid).....	8
6.13	Šassii suurim kasutatav pikkus kabiini taga (kabiiniga sõiduk).....	8
6.14	Koormakere pikkus	9
6.15	Koormakere suurimad sisemõõtmed (kaubaveokid).....	10
6.16	Haakeseadise pikkus.....	11
6.17	Tiisli (veolati) pikkus	11
6.18	Pukseerimisseadise asukoht.....	11
6.19	Sadulaplaadi koht	12
6.20	Sadulaplaadi asetuskõrgus.....	13
6.21	Pukseerimisseadise ja puksiirveoki (-veduki) esiotsa vaheline kaugus	13
6.22	Sadulvedukiga haagitava poolhaagise pöörderuumi raadius.....	14
6.23	Sadulvedukiga haagitava poolhaagise esiotsa paigaldusraadius	14
6.24	Ratta külgakaldenurk (külgakalle).....	14
6.25	Käänmikutelje kalle.....	15
6.26	Käänmikutelje nihutus.....	15
6.27	Rataste kokkujooks.....	15
6.28	Ratta järeljooks.....	16
6.29	Püstsihiline vaba liikumisruum	16
6.30	Tõstekõrgus (-ulatus).....	16
6.31	Pöörderingid	16
6.32	Vähima pöördeala ringid	17

EESSÕNA

ISO (Rahvusvaheline Standardiorganisatsioon) on ülemaailmne rahvuslike standardi-organite (ISO liikmesorganisatsioonide) liit. ISO rahvusvaheliste standardite ettevalmistustöö tehakse tavaliselt ISO tehnilistes komiteedes. Igal liikmesorganisatsioonil, keda huvitab tehnilise komitee töövaldkond, on õigus olla esindatud selles komitees. Samuti osalevad töös ISO-ga koostööd tegevad rahvusvahelised riiklikud ja mitteriiklikud organisatsioonid. ISO teeb tihedat koostööd Rahvusvahelise Elektrotehnikakomisjoniga (IEC) kõigis elektrotehnika standardimisküsimustes.

Tehnilistes komiteedes vastuvõetavad rahvusvaheliste standardite kavandid saadetakse liikmesorganisatsioonidele heakskiitmiseks enne nende vastuvõtmist rahvusvaheliste standarditena ISO tehnikanõukogus. Kavandid kiidetakse heaks vastavalt ISO protseduuridele, mis nõuavad hääletanud liikmesorganisatsioonidelt vähemalt 75 % poolthääli.

Rahvusvahelise standardi ISO 612 valmistas ette tehniline komitee ISO/TC 22 "Maanteesõidukid", ja see saadeti liikmesorganisatsioonidele novembris 1976.

Selle on heaks kiitnud järgmiste riikide liikmesorganisatsioonid:

Austria	Iraan	Uus-Meremaa
Brasiilia	Itaalia	Poola
Bulgaaria	Jaapan	Rumeenia
Prantsusmaa	Korea Rahvadem. Vabariik	Lõuna-Aafrika Vabariik
Saksamaa	Korea Vabariik	Hispaania
Ungari	Mehhiko	Rootsi
India	Madalmaad	Šveits

Dokumendi mitteheakskiitu tehnilistel põhjustel väljendasid järgmiste riikide liikmesorganisatsioonid:

Austraalia
Belgia
Ühendkuningriik

Käesolev rahvusvaheline standard tühistab ja asendab ISO soovitusel R 612-1967, olles selle tehniline uustöötlus.

MAANTEESÕIDUKID

Mootorsõidukite ja haagisveokite (haagiste) mõõtmed. Terminid ja määratlused

Road vehicles

Dimensions of motor vehicles and towed vehicles. Terms and definitions

Tõlgendamise erimeelsuste korral on kehtiv ingliskeelne tekst	In case of interpretation disputes the English text applies
---	---

1 KÄSITLUSALA

Käesolev rahvusvaheline standard määratleb mootorsõidukite ja haagisveokite (haagiste) mõõtmetega seoses olevad terminid.

See ei käsitle mõõtmismeetodeid, tulemuste teadasaamiseks kasutatavaid seadiseid ega nõutavat täpsust või määratletud mõõtmete suurusjärku.

Märkus. Muud terminid, määratlused ja tingmärgid (sümbolid) on toodud alljärgnevas rahvusvahelistes standardites:

- ISO 3877/I** Tyres, valves and tubes – List of equivalent terms – Part I: Tyres
- ISO 3877/II** Tyres, valves and tubes – List of equivalent terms – Part II: Tyres valves
- ISO 3877/III** Tyres, valves and tubes – List of equivalent terms – Part III: Tubes
- ISO 3911** Wheels/rims – Nomenclature, designation, marking, and units of measurement
- ISO 4131** Road vehicles – Dimensional symbols for passenger cars
- ISO 4223/I** Definitions of some terms used in the tyre industry – Part I: Pneumatic tyres.

2 RAKENDUSALA

Käesoleva rahvusvahelise standardi korraldused kehtivad standardis ISO 3833 (terminid 3.1 ja 3.2) määratletud mootorsõidukitele ja haagisveokitele (haagistele).

Käesolev rahvusvaheline standard ei käsitle selliseid maanteeõidukeid nagu mootorrattad ja mopeedid, või muid sõidukeid, nagu põllumajandustraktorid, mida ainult juhuslikult (harva) kasutatakse inimeste või kaupade edasi toimetamiseks maanteed

mööda, ning inimeste või kaupade veoks kasutatavate sõidukite (veokite) pukseerimiseks maanteel.

3 VIITED

ISO 1176 Road vehicles – Weights – Vocabulary

ISO 1726 Road vehicles – Mechanical coupling between tractors and semi-trailers – Interchangeability

ISO 3833 Road vehicles – Types – Terms and definitions

ISO 4130 Road vehicles – Three-dimensional reference system and fiducial marks

4 ÜLDIST

Kui ei ole teisiti sõnastatud, tuleb allpool loetletud väljendeid mõista selliselt:

- a) toetuspind (alus-) on rõhtne (horisontaalne); pikkused ja laiused on mõõdetud rõhttasandil, ning kõrgused püsttasandil;
- b) sõiduki kogumass on suurim (maksimaalne) kinnitatud kogumass (vt ISO 1176), kusjuures raskus (koorem, koormus) on jaotatud vastavalt tootja juhistele;
- c) rehvid on täis pumbatud rõhuni, mis on vastav sõiduki suurimale kinnitatud kogumassile;
- d) sõiduk on paigalolekus; selle ukсед ja aknad on suletud ning rattad ja liigendelemendid (-sõlmed, -koostud) on otsesõidu asendis;
- e) sõiduk on uus, tehasest tulnud ja normaalselt seadmestatud (seadmetega varustatud);
- f) sõiduki kõik rattad toetuvad maapinnale;
- g) paljudes määratlustes esinev väljend “ratta kesktasand” on tasand, mis on võrdsel kaugusel (võrdkaugel) rattavelje siseservadest.

5 (SÕIDUKI) KESKPİKITASANDI MÄÄRATLUS

(sõiduki) keskpikitasand [longitudinal median plane (of the vehicle)]: sirglõigu AB keskpunkti läbiv püsttasand Y, mis on risti sirglõiguga AB, kusjuures punktid A ja B on määratletud alljärgnevalt:

- igal rattal lõikab telge läbiv püsttasand ratta kesktasandit [vaata g), jaotis 4] mööda sirgjoont Δ , mis ühes punktis puutub kokku sõiduki toetuspinnaga;